

Jutranja izdaja.

163. številka.

V Ljubljani, v nedeljo, dne 10. julija 1910.

Cena 4 vinarje.

Letnik XLIII.

SLOVENSKI NAROD

Jutranja izdaja v Ljubljani:

vse leto	K 12—	K 18—
pol leta	" 6—	" 9—
" 3—	" 3—	" 4:50
" 1:10	" 1:10	" 1:60

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5. (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zjutraj.

Pesamezna številka 4 vinarje.

Inserati: 65 mm široka petit vrsta 14 vin. Pri večkratni inserciji po dogovoru.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatve naročnine se ne ozira.

Jutranja izdaja po pošti za Avstro-Ogrsko:

vse leto	K 18—
pol leta	" 9—
" 3—	" 4:50
" 1:60	" 1:60
Za inozemstvo celo leto	" 28—

Upravnštvo: Knaflova ulica 5. (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Najnovejše vesti. — Brzojavna in telefonska poročila „Slov. Narodu“.

Razpustitev državnega zobra.

Dunaj, 9. julija. V vladnih krogih se baje že uvažuje vprašanje, da je z ozirom na skoraj nepremagljive težkoče, ki se stavijo vladi glede na njene načrte, treba misliti na razpustitev državnega zobra. Pri včerajšnji konferenci z voditelji nemških nacionaleev se je ministrski predsednik baron Bienerth dotaknil tudi tega vprašanja. Na drugi strani pa se zopet trdi, da je sicer vlada pripravljena na razpust državnega zobra, toda za enkrat, da hoče še počakati, da vidi, kako se bodo stvari razvile v jeseni. Če bi nastale tudi v jeseni take težkoče, s kakoršnimi se je morala boriti v ravnokar odgodenem zasedanju, potem se v jeseni državni zbor takoj razpusti.

Nemški nacionaleci o slovenski obstrukciji.

Dunaj, 9. julija. Današnja nemško - nacionalna »Korrespondenz« piše, odgovarjajoč na to, da so Slovenci trdili, da je predsednik proračunskega odseka baron Chiari pri svojem odstopu od predsedniškega mesta hotel pokazati svoje preziranje slovenskemu jeziku, in hočejo to nekako opravičiti. Nemški nacionaleci pa se pri tem pošteno motijo. Slovenci nismo nikdar trdili, da je baron Chiari odložil predsedniško mesto v proračunskem odseku radi omalovaževanja slovenskega jezika, marveč smo le trdili, kar je glavno in važno pri tem odstopu, da se je pri Chiarijevem odstopu izkazalo, da je zmožen biti dober predsednik državnega zobra ali posameznih odsekov le poslanec, ki je poleg nemškega jezika več tudi se vsaj enega slovenskega jezika, ker se vedno številne pojavitve v zbornici in v odsekih govori tudi v slovanskih jezikih. Le na ta način je mogoče, da vodi zborovanje povoljno. Značilno je pri vsej tej stvari, da naši alpski nemškonacionalni listi, zlasti »Grazer Tagespost« in »Grazer Tagblatt« te izjave ne prinašajo.

Trgovska pogodba s Srbijo.

Belgrad, 9. julija. Pogajanja radi sklepa trgovske pogodbe med Srbijo in Avstrijo so se včeraj tu zopet pričela — kakor se zatrjuje, je Srbija pripravljena sprejeti predlagane pogoje in se odločitev izvrši v najkrajšem času.

Veleizdajniška afera tržaških mazzinacev.

Trst, 9. julija. Osem tednov je že, kar je bilo a retiranih kakih 40 mazziniancev, menda zaradi veleizdaje. Od teh se jih nahaja danes še 23 v zaporu. Kakor je bilo že javljeno, so ti aretiranci munični teden začeli stavači z lako, a ker se jim je obljudilo, da bo njih zadela tekom enega tedna rešena, so to stavko zopet opustili. Tedenski rok je med tem potekel, toda o usodi teh mladeničev se ne ve ničesar. Razen državnega pravdnika in preiskovalnega sodnika ne ve živ krst v Trstu, česa so tima lade-

niči prav za pravoboljene. Župan, dr. Valerino, in tržaški državni poslanec, Pittioni, sta pri višjem državnem pravdniku intervenirala, a izvedla sta samo to, da so eni aretovane manje kompromitirani, kakor drugi, a to je tudi vse, kar sta izvedela. Govori se, da so aretacije v zvezi z zadnjim izletom Tržačanov v Milan, vendar da je dal ta izlet le neposredni povod, da se je prišlo na sled tajni, proti integriteti avstrijske države naperjeni organizaciji. Vaš dopisnik je dognal, da so bili zaprti mazziniani, člani tajne družbe, ki je imela namen gojiti sistematično vohunstvo na škodo Avstrije, in da so pripadali organizaciji dobrevoljev, ki bi v slučaju vojne nastopila proti Avstriji. Ker se pa tu gre za same fantice v starosti 17 do 20 let, je ob sebi umevno, da ta »veleizdaja« ne more biti posebno nevarna. Govorilo se je sicer da je kompromitiranih tudi nekaj mestnih svetovalcev, oziroma deželnih poslancev, in spravljalo se je zaključenje tržaškega deželnega zobra v zvezo s to veleizdajniško afero, češ, zaključenje se je zgodilo, da bi doteden poslanci izgubili imuniteto. A pričakovanje, da se zgodne aretacije deželnih poslancev, se ni izpolnilo, iz česar se skepa, da državno pravdništvo ali nima posebnih dokazov, ali pa je prišel od zgoraj miglaj, postopati popustljivo.

Velik požar pri Laškem trgu.

Laški trg, 9. julija. Včeraj po polnje je izbruhnil v vasi Ojstro nad Laškim trgom velik požar, ki je uničil sedem poslopij. Zgorelo je tudi nekaj živine. Ogenj so povzročili otroci, ki so se pod kozolecem igrali z žveplenkami. Požarna brama zaradi hudega vetra ni mogla ničesar rešiti.

Volitev v celjski okoliški občini.

Celje, 9. julija. Prihodnji mesec se bode odločilo, ali ostane celjska okoliška občina — ena največjih slovenskih občin na Sp. Štajerju in v narodnem oziru neizmerne važnosti — še nadalje v narodnih rokah, ali pa zavladajo v njej celjski Nemci in renegati. Jutri popoldne ob 3. se vrši velik zaupni sestanek v občinski hiši celjske okolice, na katerem se bodo določili slovenski kandidati. Kandidatna lista bode kompromis treh političnih struj napredne, slogaške in klerikalne. Posebno hud boj se bode bil za II. razred.

Orglje pred sodnijo.

Maribor, 9. julija. Včeraj se je pred tukajšnjo okrožno sodnijo vršila zanimiva obravnava proti trem faranom od »liberalnega« Sv. Bolaffenca pri Središču. Vsled izvajajočega in farane žalečega obnašanja tamšnjega župnika Zadravca so trije farani na Antonovo preprečili orgljanje v cerkvi. Bili so toženi zaradi »žalitve svete katoliške cerkve« in seveda tudi obsojeni na teden dni zapora. A tekom obravnave so prišle stvari na dan, ki močno spominjajo

na znano knjigo »Pod spovednim pečatom«.

Deželni zbori.

Dunaj, 9. julija. Kakor se sliši, bodo v slučaju, da deželni zbori v septembri in oktobru ne bi mogli končati s svojimi razpravami, proti božiču sklicani k drugemu zasedanju.

Samostojni bataljoni v Bosni.

Dunaj, 9. julija. Bataljoni, ki so dislocirani v Bosni, se odločijo popolnoma od njih polkov in se proglaše podobno kakor pri loveh za samostojne bataljone. Radi tega se tudi ne izvrši nobena premestitev čet. Častnikom, ki bodo službovali pri teh bataljonih, bo dovoljeno, ako bodo že služili pri teh bataljonih govorito dobo, da se jih na njih prošnjo premesti k kakemu vojaškemu oddelku v monarhiji.

Bivši avstrijski nadvojvoda Ivan Ort proglašen mrtvim.

Dunaj, 9. julija. Sodni senat najvišjega dvornega maršalnega urada je danes razpravljal o predlogu, da naj se proglaši mrtvim avstrijski nadvojvoda Salvator, pozneje Ivan Ort, ki je leta 1890 izginil in o katerever se od tedaj naprej ni več slišalo. Ta predlog je stavljal nečak pogrešanega po odvetniku drž. Pachererju. V svojem tozadavnem pisnem predlogu navaja, da je Ivan Ort že res mrtvev. Utemeljuje pa to s tem, da je Ivan Ort odšel v juliju leta 1890 iz Buenos Aires z ladjo proti rtu Hono. Dalje obširno govori o celi zadevi. Po izvidu hamburške »Seewacht« je poginil Ivan Ort v noči med 21. in 22. julijem 1890 s svojo soprogo, z vsem moštvo in s svojo ladjo radi katastrofalnega neurja. Od tedaj naprej se o njem ni več slišalo. Po daljšem posvetovanju je sklenil senat, da se uvede postopevne radi proglašitve mrtvih in se je postavil Ivanu Ortu tudi kurator, ter se mu obenem naročilo, da ima v 6 mesecih dokazati, da še živi, drugače pa da se ga proglaši mrtvim.

Nov ogled na lieu mesta na Lvovskem vseučilišču.

Lvov, 9. julija. Danes je sodišče odredilo nov ogled na tukajšnjem vseučilišču. Ogledu sta prisostovala tudi dva posebna dunajska izvedenca, dva zaupnika in dva rusinska poslance. Ogled je trajal cel dan. Neovrženo se je izkazalo, da ob poljski strani ni padel noben strel.

Sokoli na potu v Sofijo.

Belgrad, 9. julija. V Belogradu zbrani češki, hrvaški, srbski in slovenski Sokoli so se odpeljali danes v Sofijo.

Prihod Sokolov v Sofijo.

Sofija, 9. julija. Danes se je pripeljalo v Sofijo 1700 Sokolov in sicer 750 čeških, 640 hrvaških, 150 srbskih in 120 slovenskih. Gostom, med katerimi je tudi mnogo dam, se je priredil na kolodvoru in v mestu veličasten sprejem in občinstvo jih entuzijastično pozdravila. Skupno število Sokolov znaša 4500. Sokolski

kongres se otvoril v nedeljo in bo trajal do torka.

»Ljubljanski Zvon« v Belgradu.

Belgrad, 9. julija. Sprejem izletnikov »Ljubljanskega Zvona« je bil naravnost veličasten. V Zemunu je čakala na izletnike posebna ladja. Med gromenjem topov so se peljali Slovenci v Belgrad, kjer jih je pričakovalo okoli 50.000 ljudi. Pozdravil je izletnike belgradski župan, za kar se mu je zahvalil v imenu Slovencev poslanec Štrekelj. Pri sprejemu vladalo je burno navdušenje. Nepregledne množice so spremljale Slovence v mesto. Mesto je vse v zastavah. Na čelu je korakala kraljeva gardna godba, ki je svirala same slovenske pesmi.

Belgrad, 9. julija. Danes je doseglo semkaj slovensko pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«, ki ostane tu več dni. Izletniki so bili od prebivalstva najpresačnej sprejeti.

Slovenski kongres v Sofiji.

Sofija, 9. julija. Včeraj zvečer se je vršil banket na čast odposlancev in zastopnikov na kongresu. Predsednik Bobčev je prinesel k banketu brzojavni odgovor kralja Ferdinandu na udanostno brzojavko kongresa. Prečital je brzojavko, ki je izzvala pri vseh navzočih navdušenje. Vsled zahtevanja udeležencev je intonirala godba bolgarsko himno.

Sofija, 9. julija. Profesor Pehterjev je predaval o svoji ideji, glede moralnega medsebojnega zbljanja slovenskih narodov in je upodarjal, da smatra to zbljanje za važnejše in uspenejše, kakor pa kulturno in gospodarsko, ker se šele na tej podlagi more doseči povoljne uspehe. Slovenski narodi so moralno ločeni najbolj drug od drugega. Zato je treba delovati z vso vnemo na to, da se to zbljanje izvede. Imena Komenski, Mickiewicz, Tolstoj so najboljši porok za to zbljanje.

Sofija, 9. julija. Danes dopoldne sta imela kulturni in gospodarski odsek svoje posvetovanje. Kulturni odsek je sklenil, da se ima vršiti leta 1911 v Pragi splošni znanstveni slovenski shod. Dalje je sklenil resolucije glede slovenske etnologije, kakor tudi glede slovenskih gledališč, glede gledališke agenture in glede ustanovitve občeslovanskega turističnega društva. Gospodarski odsek je sklenil, da se priredi leta 1913 v Pragi vseslovanska umetniška, glasbena in industrijska razstava.

Sofija, 9. julija. Gospodarski odsek je sklenil celo vrsto resolucij, katerih namen je trgovino in industrijo v slovenskih deželah pospešiti in razširiti.

Sofija, 9. julija. Pri včerajšnjem komerzu sta govorila tudi avstrijska poslanca: dr. Kramar in Klofač. Slednji je svaril pred diskreditiranjem neoslavizma s političnimi fantazijami. Dr. Kramar je zavračal sumničenja, da bi bil neoslavizem veleizdajniško gibanje za Avstrijo. Nasprotno je res, da bo s tem gibanjem Avstrija samo pridobilna.

Shod volilcev

sklicuje izvrševalni odbor narodno-napredne stranke

Danes, dan 10. 1. II. ob 11. dop.
v veliko dvorano

Mestnega doma^č.

Državni poslanec deželnega stolnega mesta Ljubljane Ivan Trubar bo poročal o delovanju državn. zborn.

Za izvrševalni odbor naroda napredne stranke:

Dr. Ivan Tavčar I. r.
t. č. podpredsednik.

Preganjanje plesa.

Kranjski deželni odbor je oblast, ki se po modrosti svojih odredb že prav nič ne razlikuje od tistih zamorskih potentatov, ki nosijo mašte na nogah, spodne hlače za jopič in kastrole za kraljevsko krono.

To priča naredba, ki jo je izdal deželni odbor pred nekaj časom na županstva. S to naredbo ni hotel nič več in nič manj doseči, kot popolno odpravo plesov po gostilnah na deželi. S to naredbo je prišel deželni odbor celo v navskrije z vlogo. Prej se namreč imela v teh stvareh okrajna glavarstva zadnjino besedo. Po zaslugu deželnega odbora pa nimajo zdaj okrajna glavarstva nič več govoriti, ker spada dovoljevanje plesov pod nравstveno policijo, to pa izvršujejo županstva.

Zdaj je torej dovoljevanje plesov edvino od županstev in ker zahteva deželni odbor, naj se ne dovoljujejo gostilniški plesi, jih klerikalni župani seveda ne dovoljujejo.

S tem delajo klerikalni župani gostilničarjem seveda veliko škodo, a to se popolnoma vjema z nameni kierkalne stranke. Ta stranka sovraži gostilničarje in bi jih najraje ugonobila, dasi plačujejo mnogo davkov in doklad. Pa naj nikar ne misli nihče, da klerikale gostilničarje zaradi tega preganjanja, ker hočejo povzdigniti treznost. Kaj se! Klerikale so sami največji pijanci. Klerikale sovražijo vse, kar daje ljudem priliko, da se malo razvesele in razvedre. Radi bi imeli, da bi se ljudje držali njih navodila »moli in dešaj« — garaj kakor živina, za razvedilo pa moli. Vsako razveseljevanje ljudstva je pri klerikalih greh, ker odvrača misli in čete od cerkve in popov. Od tod sovraštvo do nedolžnih plesov, do gostilničarjev ter sploh vseh ljudi in organizacij, ki niso v klerikalni službi.

Zakaj tulijo?

Za poživinjenjem »Slovencem« je prišla mariborska »Straža«. Tudi ta katoliški list je nametal povodom Ciril - Metodove slavnosti na svoje politične nasprotnike cele golide najgnusnejše gnojnico. Svetopisemski farizeji vidijo na svojih političnih nasprotnikih samo blato, propalost, zavrženost, nemoralnost, sploh vse slabe lastnosti, ki so jih izneli najhujši pokvarjenici od začetka sveta in jih bodo imeli, dokler bo živel človeški rod. Pa ne samo pri odraslih, že pri otrocih, ki so še v zibelki, vidijo katoliški sodomiti politično zastrupljenost, moralno propalost. Nobenega v resnicu otroškega sreca ni več najti v liberalnih krogih! Tako vsklik slovenski Borg tam v Mariboru. In zlasti ženstvo, celo deklice, ki so komaj zlezle iz zibelki, vse je pokvarjeno; komaj zna hoditi, že rije po blatu. In patetično vsklik rimski govnobrbec: »Izgubili smo že vsakršno upanje. Ravnog jubilej tiste družbe, ki ji je namen našo mladino reševati, se je vršil v znamenju razdiranja vseh blagih idealov, ki jih mora naraščaj imeti, da bo kdaj narodu koristil. Vsak količaj razsoden človek bi pričakoval, da bodo katoliški poštenjaki navedli vsaj en slučaj, iz katerega bi bilo možno sklepiti, da je 25letni jubilej naše šolske družbe le za trohico demoralizajoče vplival na našo mladino, toda rimski poštenjaki ne navežejo za svoja podla obrekovanja niti najmanjšega dokaza, ker ga tudi nавesti ne morejo. Jubilejna veselica je bila tako idealna, da bolj idealna ne more biti niti najnedolžnejša pojedina v kakem katoliškem farovžu. Ampak zavist, bleda zavist je ona gonilna sila, ki potiska strupeno pero v zamazane roke rimskih moralistov, da mečejo ostudno slico na nedolžni papir. Klerikalna sodrga vidi, da ona sto let ne more storiti za slovenstvo toliko, kot store naprednjaki en sam dan! Je pa še nekaj pri teh ostudnih napadih. Pokvarjenost, propalost in poživinjenost očitajo nam zato, da zakrijejo svojo lastno brezmejno propalost in poživinjenost. Le poglejte, kako se fabricirajo nezakonski otroci na božjih potih, v Marijinih družbah, po farovških glediščih na deželi! Kako nezreli kaplani pohujšujejo nedolžne dečke in deklice, ki se niti ne zavedajo, da so različnega spola! Kako in kaj vse ti fridolinski kaplani izprašujejo nezavdno otročad. To verjo mi vsi, ki smo kot otroci hodili k spovedi. Povsod domnevate blato, lastnega blata pa ne morete videti, ker vam že sega čez vašo grešno glavo!

Ljubljanski škof in njegov bivši oskrbnik.

Proces med ljubljanskim škofom in njegovim bivšim oskrbnikom je največji proces, kar jih je kdaj bilo pri ljubljanskem deželnem sodi-

štu. Bivši oskrbnik škofiske graščine in Gornjem gradu, Franc di Centa, toži škofa na odškodnino v znesku 140.000 krov in sicer zaradi neopravičenega odpusta iz službe. Di Centa zahteva odpravnine 40.000 K, plačilo nekih izdatkov za posredovanje pri posojilih, ki jih je škof preskrbel, — preskrbel mu je nad 600 tisoč krov posojila — dalje odškodnino, ker je vsled kazenske preiskave, v katero ga je spravil škof in zaradi škofeve preiskave postal nezmožen za delo. Škof ugovarja, da je bil opravičen di Centa odustititi, češ, da je zavozil vse gospodarstvo, zanesnil svojo službo in opustošil gornjegrajsko graščino. Bodil tukaj pribito, da je »Slov. Narod« o pravem času opozarjal na divjanje škofa in njegovega oskrbnika na Gornjem gradu. Koga zadene večja odgovornost, ali škofa, ali Di Centa, tega ne bomo preiskovali. Pribito pa je, da smo škofa nujno svarili, mu temeljito dokazali, da bo graščino ruiniral in klicali vlogo na pomoč, a škof se ni zmenil zato, nego trdoglavu dalje delal. To se bo moralno pri iskanju, kdo je kriv bankerota škofove graščine, na vsak način uvaževati, kajti škof bi bil lahko preprečil nastali polom, pa tega v svoji trdoglavosti in nevednosti ni hotel storiti. Na tožbo di Centa ugovarja škof z zahtevo, da mu mora di Centa plačati pol drugi milijon odškodnine, češ, da je di Centa s svojim gospodarstvom oškodoval graščino za ta znesek. O tem procesu se je pri ljubljanskem sodišču razpravljalo letos že dvakrat, v mesecu februarju in v mesecu aprilu. Di Centa je vložil cele knjige pripravljalnih spisov, s katerimi hoče dokazati, da je sekal pravilno in po predpisih gozdarske tehnike in v smislu dovolila gozdarske oblasti. Sekati pa je moral, ker ga je škof vedno in vedno nadlegoval za denar in je moral di Centa v dveh letih izplačati škofu v gotovini skoraj pol milijona krov.

Take so nemške firme!

Firma Kathreiner v Berolinu-Monakovem je razpisala ceno 50.000 mark aviatiku, ki bi prvi preletel progo Berolin - Monakovo. Stavi pa te pogoje: aviatik mora biti Nemec, aeroplani mora biti konstruirani od Nemca in v vseh svojih delih na Nemškem izdelan. — Nimamo nazadnje nič proti temu, če nemška firma tako ekskluzivno postopa: to je njen pravico, toda tudi mi imamo ne le pravico, temveč tudi dolžnost, da se vprašamo pri nakupu blaga, recimo ravno pri nakupu sladne kave in kavne primes: Ali je to blago slovanskega izvora, ali so delavei slovanskega pokolenja, ali je podjetje sploh slovansko? — Kakor znano, imamo ravno za sladno kavo in kavno primes v zadnjem času izbrano domačo tovarno, lahko torej z mirnim srcem preziramo take eks-

kluzivno prusko-bavarske firme, kar so Kathreiner, Franck itd.

Skofjeloška čukarija.

Dne 5. julija, to je bilo v torek na večer sem se pripeljal z kolesom iz Ljubljane v Škofje Loko. Pod nunskim samostanom, ravno pred kapelom lurške Marije je bilo zbrano večje število meni sicer neznanih fantov, kateri so pri mojem prihodu v ozki ulici pričeli upiti nad meno in mi dajati neolikane priimek — neka oseba pa je iz nasprotnega okna smeje se sekundirala tem pobalinom in njih neotesanosti. Stopil sem doli ter vprašal nekega mimoidočega gospoda, kdo bi to moral biti, a reklo se mi je, da je to oni Migut, ki je škofa pozdravil v imenu čukov in ker se baje govora, kojega mu je kapelan v glavo vtepel ni mogel naučiti se je odredilo, da dobi pri sprejemu za hrbet — suflerja. — No mislil sem si: ravnotaki spadajo v čukarijo, kateri takor Migut svojcas niti pohabljenim dekljam niso prizanesli s svojo pohotnostjo. Gospodom v župnišču priporočam, da naj take čuke mlečnozobežne nauče vsaj toliko manire, da se bodo razločevali od gorilov. — Capito!

Slovenski Dom: je bil, kakor smo svojedobno obširnejše poročali, na obtožbo »Kmetijskega društva v Loškem potoku«, pred ljubljansko poroto sijajno oproščen. Ta ljudska sodba pa ni bila všeč pogorelemu »Kmetijskemu društvu v Loškem potoku«. Po svojem zagovorniku je namreč zoper oprostilno razsodbo priglasilo ničnostno pritožbo. Potem si je pa stvar premislila in je »zamudilo« rok za vložitev izvoda ničnostnih razlogov. S tem je ta zadeva končana. »Kmetijsko društvo v Loškem potoku« bode pa moralno sedaj plačati tako stroške svojega lastnega zastopnika dr. Pegana, kakor tudi zagovornika dr. Kokalja, ki je branil odgovornega urednika »Slovenskega Doma«. Radovedni smo, kako bode načelnštvo »Kmetijskega društva v Loškem potoku« opravičilo prav po nepotrebni započeto potrotno pravdu pred svojimi zadružniki in če bodo poslednji kar mirno prevzeli na račun zadruge vse te stroške ali če bodo zahtevali, da naj jih plača načelnštvo iz svojega žepa.

Ob službo!

Neki, pri ljubljanski trgovini z železjem Schneider & Verovšek uslužbeni trgovski sotrudnik je bil, kakor se čuje, danes kratkomalo odpuščen, samo ker se je po krivici njega sumišio, da je spravil v javnost prepis, ki je nastal ob jubileju Ciril - Metodove družbe vsled tega, ker je g. Verovšek razobesil zastavo, g. Schneider pa je to tako razkljutilo, da se je z njim skregal in potem v jezi odpotovil iz Ljubljane. Ker je stvar prišla v javnost, je g. Schneider svojo jazo znosil nad svojim sotrudni-

LISTEK.

Zaljubljeni kapucin.

Vesela povest iz ljubljanske preteklosti.

V.

Angelik ni nič pretiraval, ko je svoji izvoljenki obljudil, da ji pri polgluhi in polslepi starci v Pasji ulici brez vseh težav preskrbi prenočišče. Še govoriti mu ni bilo dosti treba. Samo oči je obračal k nebu, kazal na Adelgundo in na posteljo in starda ga je razumela in mu z veseljem ustregla. V zahvalo ji je Angelik pokazal, naj s sklenjenimi rokami poklekne pred njim, na kar jo je s kapucinsko vrvjo trikrat s slovenskimi gestami udaril pod hrbotom, kar je morala starda smatrati za posebno odlikovanje, ker je vroče poljubljala Angeliku roko in se mu ječljaje ginjenosti zahvaljevala.

Angelik bi bil pač najraje ostal pri svoji ljubici, ali tega si ni upal storiti in je zato vzel od nje slovo, ker mu je Adelgunda izza starkskega hrbta metalna poljube, ga dražila in mu zapeljivo šepetal:

»Ostani pri meni, kapucinarček, ostani, boš dobil poljubčke, tako vroče in pekoče . . .«

In Angelik je zopet obračal oči in slovensko, kakor bi govoril starki svete besede, je šušljal:

»Oj ti moja nunica — če te zdaj pogledam, kako si zala in presrečana, me obhajajo tako slabe misli, da bi za vsako zaslужil toliko let peklenskega trpljenja, kolikor imam las.«

»Kapucinarček, ali me hočeš res zapustiti? Zdaj bi potrebovala hišino . . .«

»Odstopi izkušnjava!« je dihnil Angelik v odgovor, ko ga je hrepenjenje po Adelgundinih poljubih začelo premagovati. Naglo je dal starda roko in vrv, da poljubi oboje in je odšel rekoč:

»Ko se jutri vidiva, nastopim kot tvoj brat; pazi, da se boš po tem ravnala.«

Bila je še temna noč, ko je Angelik zopet stopil na ulico in počasnih korakov, držeč roki v rokavih, šel zopet v mesto. Opravljen je bil šele en del njegove prve maloge. Rešena je bila šele Adelgunda. Zdaj je moral misliti sam nase.

Ko je šel mimo cerkev sv. Jakoba, je ura odbila šele tri.

»Še dosti imam časa,« je razmišljeval Angelik, »in lahko si napravim dober načrt. Najprej moram dobiti hlače. Te se bodo dobole. Zjutraj

jih kupim pri kakem starinarju. A čemu naj jih kupim? Denar je redka stvar. Zlodej vedi, kako je to, da imajo ravno bogati ljudje največ denarja. Pa kaj bi si s tem belil glavo zdaj, ko imam druge stvari premisljevati. Torej hlače moram dobiti. Dokler imam na sebi kapucinsko haljo, jih ne bom plačal; dobil jih bom zastonj. Starinarju bom rekel, da jih rabim za nesrečnega bolnika, ki je zadnje hlače prodal, da si je kupil zdravilo. Sploh pa, saj si lahko na ta način preskrbim več oblike in perila in kar še treba. Zakaj bi si pa ne preskrbel, kar potrebujem?«

Angelik je bil tako zamaknjen v svoje misli, da ni nič pazil, kam ga nesejo noge. Kar kolovratil je po ulicah in se šele zavedel, ko se je zavlečel v neko črno trdo stvar.

»Kje pa sem?« se je vprašal in se oziral. »Menda na Mirju. No, tu se vsaj ni batil, da bi koga srečal.«

Zadel je bil ob prazen zeljarski sod.

»Lej, lej,« je dejal sam pri sebi. »To je pa srečal! Kakor nalašč sem naletel na ta sod. Tu bom lahko počival toliko časa, da se začne dani.«

Zvezel je v sod in se zadovoljno stegnil.

Saj sem že potreben malo počitka in malo okrepila. Čast vrlji kuharice iz pekla, da mi je dala toliko dobrih stvari na pot. Prav prileglo se mi bo.«

Vzel je iz svežnja klobaso in teknila mu je izvrstno.

»To je dobro, da sod po zelju diši — klobasa ima koj bolji ukus, če ima človek vsaj malo zeljnatega duha zraven.«

Dremal je v svojem sodu in med tem polagoma jedel in emakal in emakal toliko časa, da je naposled vse snedel.

»Apitet imam pa res izvrsten,« je občudoval sam sebe. »Ne vem, kako so mi mogli v kloštru očitati, da nisem nič prida človek, ko sem tako zdrav, da bi lahko popasel celo Mirje.«

Angelik se je po teh besedah zavalil v pozicijo, v kateri je navadno ležal v kloštru in mirno in trdnno zaspal.

»Če me bo kdo zaločil, bom pa rekel, da sem od truda in lakote na potu omagal in tukaj pričakovam zadnje ure.« To je bila njegova poslednja misel, na kar je začel smrčati in je smrčal in žagal tako, da so poljske miši plaho bežale na vse strani in da je maček na bližnji strehi iz strahu poškocil v dimnik. (Dalej prihodnji)

kom. Pri tem je pa g. Schneider postopal nezakonito, tako da pride stvar menda pred obrtno sodišče. S tem dogodkom se je ta »slovenska« tvrdka občinstvu gotovo zelo prikučila.

Kažipot po Ljubljani.

»Katoliška bukvarna« v Ljubljani vabi na naročbo »Ilustrovana kažipota za Ljubljano« in pa »Náčrta za Ljubljano«. Ta kažipot je »Katoliška bukvarna« izdala v nemškem jeziku, sestavljal pa ga je bivši uradnik mestne policije Ivan Robida na podlagi uradnih podatkov in virov in s pomočjo uradnih sredstev, ki so mu bila kot policijskemu uradniku na razpolago. Sedaj je ta elabarat prodal »Katoliški bukvarni«, ki ga je z magistratnimi sredstvi izdelal. Na naslovu je tudi citati »den Plan gezeichnet Cyrill Koch, städtischer Architekt.« G. Koch je pač narisal ta náčrt, pa ne za »Katoliško bukvarno« in ta je imel g. Kocha samostalo postavila na svoje bukvice. Ti klerikalci morajo pač vedno slepariti. Kar se tiče kažipota samega ni prav nič vreden in ni drugega nič, kot reklamno sredstvo za razne klerikalne in nemškutarske zavode in podjetnike.

z

Kolinska tovarna

je popolnoma v vseh delih dograjena in se je vršila kolavdacija poslopnja v petek 1. t. m. Vsem je poslopnje zelo ugajalo, ker je urejeno po najmodernejsih principih in je tudi v estetičnem oziru prav lepo. — Zdaj bo treba le še uravnati in s parkom zasaditi svet okoli tovarniških poslopij. — V tovarni je danes zaposlenih 40 delavcev in delavk. — Podjetju, ki prav lepo uspeva, želimo najboljšega razvoja. Kolinsko kavno primes pa najtopleje priporočamo vsem slovenskim družinam.

Policijске vesti.

Svet ogledovat

si je šel predvčerajnjem 11letni Ivan Pucej iz Vinice pri Sodražici. Dečko je dokončal doma IV. razred in bil po dnevi za varuh pri svojem sletnem bratu in 3letni sestri, a kmalu je popustil obo ter odšel v »daljnji svet«, kakor pravi v svojem slovesu. »Daljni svet« pa mu je bil le do Ljubljane, in ko je včeraj po poldne prikorakal s potno palico po Dolenjski cesti, ga je zadela neljuba usoda, — srečala sta se s stražnikom. Pred odhodom si je mali dečko sprekoval sledče: »Slovo«, Adija, adija ljubi brat, zdaj še zadnjikrat, potujem v daljnji svet, v sveto vero vnet. — Adija, adija prijatlji vi, in vi preljubi starši, potujem v daljnji svet, v sveto vero vnet. Ivan Pucej. Preskrbljeno je, da bode šel nadarjeni dečko zopet poslušat domače mize.

Izgubil je

branjevec B. v Kolodvorski ulici sveto 200 K. Našla jo je postrežnica Neža Gomiljšek, ki jo je takoj oddala na policiji.

Iz sodne dvorane.

Okraino sodišče ljubljansko.

Poredni otroci. Kmeta Dolničar in Vrhovec na Dobrovi imata zelo poredne otroke, vedno se pretejavajo, in včasih celo obmetavajo s kamnenjem. Tudi zadnji enkrat je Dolničarjeva hčerka napadla Vrhovčevega fantiča s kamenjem, ta pa je seveda s kamenjem tudi odgovorila. To je videla Dolničarjeva žena, prijela je Vrhovčevega fanta za ušesa in ga je prav pošteno zuhljala — tako temeljito, da ga je ranila. Dolničarjeva pravi, da ga ni preveč, ker je »zlo želet«, sodnik pa je bil drugačnega mnenja in je Marjano Dolničarjevo obsodil zaradi lahke telesne poškodbe na 24 ur zapora. — Ko bi vsaka mati raje sama svoje poredne otroke kaznovala, bi bilo veliko manj jeze in prepirov.

Iz Rožne doline. »Vi se pišete France Mohorčič. — Da. — »In ste delavec. — Da. — »Ali ste bili že kaznovani?« — Seveda sem že bil. — »To vendar ni »seveda« — zakaj ste pa bili kaznovani?« — Vse sorte je že bilo. — »Zdaj ste obtoženi, da ste Terezijo Braunovo na cesti oklofuta-

li in potem še s krepelcem lahko poškodovali.« — Kaj bi tajil, zmerjala me je z barabo, jaz sem jo pa oklofutal; nato je ona pobrala krepelce, da bi me udarila, jaz sem ji ga pa vzel iz roke in sem jo še s krepelcem. — »Ali ste jo poškodovali?« — Kaj bi tajil, udaril sem precej dobro. — France Mohorčič bo sedel pet dni v zaporu.

Razne stvari.

* Grozovit čin desetletnega dečka. Grozovit čin je izvršil v westfalski vasi Wickede desetletni deček, kateremu so njegovi starši izročili nadzorovanje mlajših otrok. Svojega mlajšega bratca je peljal v športnem vožčku k nekemu ribniku ter ga vrgel v ribnik. Mimoidoči so potegnili otroka mrtvega iz ribnika. Pogrešajo pa tudi triletno sestro dečkovo, katero je tudi skoraj gotovo umoril, kajti deček se je izrazil, da bo vse svoje brate in sestre pokončal. Deček — morilec je izginil.

* Avtomobil zavozil v godbo. Ko je v Šluknovu na Českem godba povodom neke veselice svirala po mestu, je zavozil neki avtomobil v najhujšem diru v godbo. Skoraj vse godbenike je avtomobil na tla podrl. Večina jih je bila poškodovana. En godbenik, po imenu Müller, je bil teško ranjen, ter so ga prepeljali v bolnišnico.

* Morganatična soproga umrela belgijskega kralja. Kakor poroča list »Soir«, je dobila morganatična soproga umrela belgijskega kralja, Leopolda II., za-se in za svoje otroke dovoljenje, da se vrne v Belgijo in se tam trajno naseli.

* Žiljotine za Kino. Iz Pekinga poročajo, da je došlo s Francoskega šest žiljotin. Od zdaj naprej bodo obglavljeni v notranjih prostorih kaznilnic in sicer pred povabljenimi gosti.

* Profesor — trgovec z deklamacijami. V San Francisku so zaprli vsečiliškega profesorja, Josipa Hidalgo, ker je zapleten v umazano kupčijo z mladimi študentkami. Aretacija zbuja splošno pozornost, ker je prof. Hidalgo užival velik ugled med tamkajšnjo boljšo družbo.

* Hranilnična ravnatelja — splejpa. V Budimpešti so zaprli oba ravnatelja gospodarske hranilnice kot zadruge, Evgenija Radvanyja in umirovljenega nadkontrolorja državnih železnic, Ivana Petőja, ker sta poneverila vso kaveijo, ki so jo vplačali uslužbenci dotične hranilnice. Poleg tega sta baje zakrivila pri zavodu tolike neredenosti, da se bo moral napovedati konkurs.

* Misijonska torta. V Raabi, v graškem okraju, je misijonska postaja, v kateri se dan in noč trudi za zveličanje duš več misijonarjev. Edini svetli momenti v življenju teh misijonarjev so, kadar vidijo brhko misijonsko gospodinjo okroglo 26letno Mici. Ta Mici Url je za misijonarje zlatega denarja vredna, kajti še nikdar niso imeli gospodinje, ki bi se tako dobro razumela na izborno kuho, zlasti pa še na torte, kakor se razume vabljava Urlova Mici. Seveda, vsak dan ne pride torta na mizo, pride pa vendarje večkrat, zlasti ob večjih praznikih. Kadar pa je god kakega častitega patra, ki še ni preveč v letih, takrat pa Mici napravi posebno slastno torto, v katero zapeče povrh še lepih, vabljuivih rozinie, v podobi svetlih kronic. Nedavno je bil god mladega patra, nedolžnega Alojzija Wilflinga. Alojzij in Mici sta si bila vedno dobra, vedno sta se ljubeznivo nasmehnila, kadar sta se srečala. Zato se je pa Alojzij Wilfling zelo čudil, ko je dobil v torti, ki mu jo je spekla Micica, samo osem kronic, dočim so dobili drugi patri, katerim Mici ni bila tako naklonjena kot njemu, po 10, 15 ali tudi več kronic. Pater Alojzij je bil tako hud na Mici Url, da je povodom neke tativine, ki se je pozneje zgodila, izrekel sum, da bi mogla biti tatica le gospodinja Mici. Ta je vsled tega tožila nehvaležnega patra pred okrajnim sodiščem v Gradcu radi razšaljenja časti. Dne 8. t. m. se je vršila obravnava, pri kateri se je

pa izkazalo, da je bila Mici v torto vdelala dvajset srebrnih kronic, od katerih jih je pa neviden samostanski duh izdolbel, gotovo misleč, da so to nove vrste rozine. Valedi tegu razjasnila se je jeza patra Alojzija ohladila in nasprotnika sta se povrnala na ta način, da je Mici obljubila, da bo spekla tako slastno torto, kakoršne Alojzij še nikdar v svojem življenju ni jedel.

* Beg advokata dr. Ruppa iz Budimpešte. Kakor smo poročali, je pred časom pobegnil iz Budimpešte advokat dr. Geza Rupp, ki je pustil tam gromne dolgove. Zdaj je došel v Ameriko. V Novem Jorku se je poročil s plesalko budimpeštanske kraljevske opere, Elizabeto Kratochvil, katera je šla z njim.

* Samomor Dunajčanke v Meranu. V Meranu so potegnili iz vode truplo soproge nekega finančnega svetnika z Dunaja. Utopila se je iz obupa, ker ji je sin nevarno zbolel.

* Pogrešani parnik »Federico«. Reški agent, Matej Pollich, je dobil iz Londana poročilo, da je mogel parnik »Federico« zaradi velikega viharja šele 1. julija Perim bližu Rdečega morja pasirati, vsled tega je velika zamuda. Na ladji so vsi zdravi.

Za kratek čas.

H i s n a : »Ko sem zadnji go-spodu študentu po stopnicah svetila, je veter luč ugasnil.«

G o s p a : »Lizika — ti imaš to-rej tudi že teme trenotke v svoji preteklosti!«

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslemšek.

Borzna poročila.

Ljubljanska
»Kreditna banka v Ljubljani«.

Uradni kurzi dunajske borze 9. julija 1910.

Načrtovani papirji.	Denarni	Dilogovalni
4% majeva renta	94.15	94.35
4.2% srebrna renta	97.80	97.15
4% avstr. kronska renta	94.10	94.30
4% ogr.	92.20	92.40
4% kranjsko deželno posojilo	96.50	—
4% k. o. češke dež. banke	94.40	95.40

Srečke.		
Srečke iz 1. 1860 1/2	474.—	486.—
” 1864	324.—	330.—
” tiske	309.—	321.—
” zemeljske I. izdaje	296.—	302.—
” II.	276.40	282.40
” ogrski hipotečni	247.25	253.25
” dun. komunalne	532.—	542.—
” avstr. kreditne	528.—	538.—
” ljubljanske	79.50	83.50
” avstr. deč. križa	64.50	68.50
” ogr.	36.50	42.50
” bazilika	28.65	32.65
” turške	257.25	258.25

Delnice.		
Ljubljanske kreditne banke	446.25	448.25
Avtstr. kreditnega zavoda	666.—	667.—
Dunajske bančne družbe	542.—	543.—
Južne železnice	108.—	109.—
Državne železnice	739.75	740.75
Alpine-Montan	736.—	737.—
Češke sladkorne družbe	233.—	235.75
Zivnostenske banke	261.—	262.—

Voluta.		
Cekini	11.35	11.38
Marke	117.45	117.65
Franki	95.27	95.42
Lire	94.75	94.95
Rubliji	253.—	254.—

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 9. julija 1910.

T o r m i n.

Pšenica za oktober 1910	za 50 kg	9.39
Rž za oktober 1910	za 50 kg	7.15
Koruza za julij 1910	za 50 kg	5.42
Oves za oktober 1910	za 50 kg	7.21

E f e k t i v.

10 vin. višje.

Izjava.

Izjavljam, da za dolgo zvejo ženo nisem plačnik in opezarjam, da se ji na moje ime ne posreduje.

33 Ivan Dovč,

Spodnja

Suknarska stroka.

Išče se za obisk odjemalcev krojačev za veliko dunajsko izvozno trgovino s suknom

mlad potnik

(kristjan) eventualno tudi začetnik. Vstop kakor hitro mogoče, potuje po Kranjskem, Primorskem, Dalmaciji, Hrvaški in Slavoniji. Prosilci morajo znati poleg slovenščine ali italijanščine tudi nemščino. — Ponudbe pod „Potnik II 84“ na upravnštvo »Slovenskega Naroda«.

31

Ustanovljena leta 1882.

23

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrirana zadruga z neomejeno zavezo
v lastnem zadružnem domu v Ljubljani na Dunajski cesti št. 18
je imela koncem leta 1909 denarnega prometa K 83,116.121-11
upravnega premoženja K 20,775.510-59

obrestuje hranilne vloge po $4\frac{1}{2}\%$

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog nad K 20,000.000

Posuje na zemljišča po $5\frac{1}{4}\%$ z $1\frac{1}{2}\%$ na amortizacijo ali pa po

$5\frac{1}{4}\%$ brez amortizacije; na menice po $6\frac{1}{4}\%$.

Posojilnica sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.
URADNE URE: vsak dan od 8.—12. in od 3.—4. izven nedelj in praznikov.

Telefon št. 185.

Poštne hranilnice račun št. 828.405.

M. Kristofič-Bučar

Stari trg št. 28, Ljubljana, nasproti Zalaznika.

Zadnja moda

BLUZE

svilene in čipkaste od 10 K do 50 K;
volnene in batistne od 5 K do 30 K;
dilenaste in druge od .3 K do 20 K.

Nočne halje in fine kostume

od 10 K do 40 K.

Najfinješje in kompletné otročje oblekice in krstne oprave

od 2 K do 20 K.

Perilo, predpasnike, moderce, otročje klobučke, kapice
in vsako drugo modno in drobno blago iz solidnih tovaren

po najnižji ceni.

Naročnikom pošljem tudi na izbiro.

KRILA

volnena vrhnja od . . . 6 K do 40 K
svilnata spodnja od 20 K do 36 K
iz drugega blaga od 2 K do 20 K

od 10 K do 40 K.

od 3 K do 16 K.

od 2 K do 20 K.

Perilo, predpasnike, moderce, otročje klobučke, kapice
in vsako drugo modno in drobno blago iz solidnih tovaren

po najnižji ceni.

Naročnikom pošljem tudi na izbiro.

Član dunajskih in berolinskih prevoznikov pohištva. — Sprejema vse v spedicijo spadajoče prevozne iz vseh in v vse kraje, po najnižjih tarifih. — Prevaža pohištvo v novih patentovanih pohištvenih vozech na vse kraje, tudi v inozemstvo. . .

Spedicijsko podjetje

Bavarski dvor JOS. ŠKERLJ v Ljubljani Bavarski dvor

Ustanovljeno leta 1908 Ustanovljeno leta 1908

Sprejema na zalogo razno blago, po hiši itd. Krasna, suha in čista skladisca so na razpolago. — Nabiralni promet Dunaj-Ljubljana in obratno zastopan v vseh večjih mestih. Moj zastopnik na Dunaju je Karl Lawi, spediter, Dunaj I., Schulhof štev. 6.

Dolžnost

vsakega Slovence je, da sklene zavarovalno pogodbo bodisi za življenje, ali pa proti požaru le pri slovanski banki »SLAVIJI«.

Podpirajmo torej domač slovanski zavod, da more naloži, ki si jo je stavljal, izpolniti v najširšem obsegu.

„SLAVIJA“ vzajemno zavarovalna banka v Pragi

je največji slovanski zavarovalni zavod v Avstriji.

.. Ogromni rezervni fondi K 48,812.797 — jamčijo za popolno varnost ..

Banka „SLAVIJA“ ima posebno ugodne in prikladne načine za zavarovanje življenja.

Banka „SLAVIJA“ razpolaga z najcenejšimi ceniki za preskrbljenje za starost, za slučaj smrti roditeljev, za doto otrokom.

Banka „SLAVIJA“ razdeljuje ves čisti dobiček svojim članom.

Banka „SLAVIJA“ je res slovenska zavarovalnica z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Banka „SLAVIJA“ gmotno podpira narodna društva, organizacije in prispeva k narodnim dobrodelnim namenom.

Banka „SLAVIJA“ stremi za izboljšanjem in osamosvojitvijo narodnega gospodarstva.

Vsa pojasnila daje drage volje

generalni zastop banke „Slavije“ v Ljubljani.

Slovenci!

Oklenimo se z vsemi močmi gesla: »Svoji k svojim!«

Osamosvojimo se na narodno-gospodarskem polju!

Ne podcenjujmo se! Bodimo odločni, mlačnost, obzirnost in nedoslednost, ki se čim huje nad nami maščujejo, morajo izginiti.

Osvobodimo se tujega jarmal!